

Sparingar og framtíðin

DAGLIGA hoyra vit um sparingar. Dagliga hoyra vit um virki, sum lata aftur. Og dagliga hoyra vit um fólk, sum missa arbeiði. Hinvegin er tað heldur sjáldsamt, at vit hoyra gleðilig tíðindi.

KORTINI hoyrdu vit herfyri, at á Tvøroyrar Flakavirki gekst væl, og virkið megnar at gjalda rentur og avdrag av tí skuldini, sum ikki er »fryst niður«. Og nú eitt kvældið hoyrdu vit, at tað gekst hampuliga hjá tveimum skipum, sum í eitt ár hava roynt eftir havtasku.

ØLL ásanna nú, at neyðugt er at spara. Neyðugt er at hugsa øðrvísi. Og neyðugt er at leggja um og gera arbeiðið biligari. Einastu undantøk eru onkrar fakfelagsleiðslur, sum enn ikki hava gjørt sær greitt, at tilfeing-ið er ikki til staðar, og eingin

peningur kemur inn í landið.

ORSØKIRNAR kenna vit. Og tey flestu geva hesum fakleiðslum rætt, tá tær áleggja hesum og hasum ábyrgdina. Og heldur ikki er rætt aftur nú at lata vanligu lónarbeiðaran bera kreppu-byrðuna. Tí mugu tær loysnir, sum tey fólkavaldi skulu gera, verða gjørdar í samráð við fakfeløg og vinnu.

VANDIN í lötuni er, at allur moralur fullkomiliga fer fyrri bórð. Alt er so dapurt og sjálvs-ábyrgdin hvørvur. Líkt er til, at í hesi sparið gloyma bæði politikarar, embætismenn og onnur at hyggja fram. Herrópið hjá summum hevur verið at vit skulu framleiða okkum burtur úr kreppuni. Men tað tykist sum hetta herrópið er tagnað.

LANDSSTYRISMAÐURIN í ídnaðarmálum hevur hugsjónir, hugskot og tankar. Nakað er hent, men tað virkar, sum hann hevur ikki »makt sum hann hevur akt«. Somuleiðis kenst tað

sum um nógv er ov tilvildarligt. Samskipanin er ikki nóg góð. Heldur ikki má tað henda, at verkætlanin og tiltøk, sum kunnu skapa arbeiðspláss, fara aftur við bórðinum. Tí mugu allar kreftir brúkast – nú tá arbeiði at broyta figgarlógina er fingið frá hondini – at kanna og stinga út í kortið, hvussu vit kunnu menna okkum aftur.

VIT hoyrdu hetta kvældið, at tað var óvíst, um skipini, sum fiska havtasku, halda fram ella ikki. Ongin royndarfisking er gjørd og tað tóktist ikki sum áhugin frá almennari síðu – t.d. fiskirann-sóknarstovuni – var tann heilt stóri. Men, sum skiparin segði, skipini kunnu fara aftur á ídnaðarveðið. Hetta hevur tó við sær, at tá er bara brúk fyrri fimm monnum. Nú eru teir 18 í tali! Eisini skiltist, at hesi skipini hava sjálvi borið allar útreiðslurnar av royndini. Sjálvandi eiga fleiri royndir at verða gjørdar, so møguliga fleiri skip kunnu fara at royna og sjálvandi eigur tað almenna at hjálpa til.

HINVEGIN hava vit hoyrt, at Magnus Heinason royndarfiskar eftir búrfiski, hóast kærir siga, at tað er nærum eingin búrfiskur í føroyskum sjógv. Hví ikki gera fleiri kanningar, sum hava samband við t.d. havtasku, stinglaks og langasporl. Hesi fiskasløg eru í okkara sjógv, men einki privat reidari hevur ráð at gera tær neyðugu royndirnar! Tí átti tað almenna eisini at spjæða til á hesum øki, so vit eisini kunnu troyta hesi fiskasløg.

LANDSINS myndugleikar, vinna og yrkisfeløg mugu í hesum tíðum hava allar antennur úti. Góð hugskot mugu roynast. Høvd mugu leggjast á blot og tiltøk og royndir mugu samskipast, so vit so við og við fáa framleitt okkum úr aldudalinum. Í lötuni tykist sum vit gloyma okkum burtur úr sparingum.

Lesarabrøv

Tað ið lætt kemur, tað lætt fer

Fyri ikki so mongum árum síðan var gott at búgva í Føroyum, tíðirnar vóru uppgangandi, nýggj skip komu so av og á til landið, fiskur var at fáa, og menn, yngri sum eldri, høvdu møguleika at sleppa til sjós. Alt tekið sera væl, og fólk vóru hampuliga væl nøgd við gongdina í okkara litla landi. Men sum ikki einaferð, vit fingi ikki frið at hava tað gott,

av flatlondum komu ungir garpar, ið høvdu lært, hesi ung-fólk høvdu lært so nógv, at tey vildu sleppa at broyta okkara samfelag, og tað sluppu tey eisini. Tey sögdu at vit skuldu hava tað uppafur betri enn vit høvdu tað nú. Vit skuldu hava vøggustovur, vit skuldu hava barnagarðar, dagrøktarskipan, barnburðarfarloyvi o.m.a., ið

tey sögdu skuldi verða til tað betra. Og ikki at forgloyma Føroyskt lýsingarblað, tí tað var skomm at lýsa í Dimmalætting. Nei, vit skuldu broyta hetta eisini. At tann vanligi maðurin bleiv lógar-analfabet av hesum blaði, ið hann ongantíð hevði høvi at síggja, varð ikki hugsað um.

Frammanundan høvdu vit sjúkrakassa, ið hevði verið í

fleiri ár, og vóru fólk fegin um ta hjálpa, hann kundi veita. Aftan á ellisrentuna, ið fólk vóru takksom fyrri, kom so fólka-pensjónin, sum var størsta sosiala framstigið, ið verið hevði.

At rákið fór at venda, vóru tey flestu greið yvir, viðrák kundi ikki halda áfram, tað hevði tað ongantíð gjørt. Kreppan er ikki einans her hjá

okkum, hon er um allan heim. Men tað, ið er tað ólukkuliga hjá okkum er, at vit hava fingið so ómetaliga nógv í teim góðu tíðunum og ein stóran part av tí, vit hava fingið, hava vit ongantíð havt ráð til, vit hava lænt pengar til vælferðina, so ótrúligt tað ljóðar, og hann náði okkum, um onkur var, ið mutaði ímóti vælstandinum, rónði at spara okkurt av tí óneyðuga, ið keypt hevur verið, hann hevur ikki verið keisaran vinur.

Nú eru okkara kosnu menn noyddir at leggja høvur í blot, fyrri at finna út, hvat og hvar

vit kunnu spara. Saknurin av teimum stovnum, ið nú verða niðurlagdir, verður kanska ikki so stórur sum fólk halda. Nú fleiri gerast arbeiðsleys, verður tørvurin ikki so nógvur sum hann hevur verið.

Men tað er hugstoytt og illa umhugað, eftir at nógv er spart í sjúkrakassuverkinum, at nú eisini verður minkað um hjá sjúkrakassunum, og serliga tá vit vita, at meirvirðisgjaldið fer at broyta prísir á heilivági, sum verður munandi dýrari enn hann hevur verið.

Tað eru tey gomlu fólkini, ið hava eina pensjón, sum illa røkkur til sum er, ið hava mesta tørvir á heilivági.

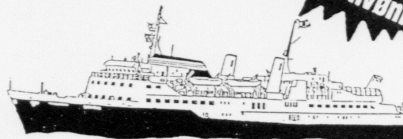
X

JÓLATILBOÐ TIL ABERDEEN

Byrjið jólini við eini vikuskiftisferð til Aberdeen. Hópurin av bíligum vørum/jólagávum í at velja í Aberdeen – har vit steðga heilar 30 tímar.

Vikuskiftið 12.–14. nov.

spæla
»BERGMENN«
til dans umborð

**STRANDFARASKIP
LANDSINS**
Ferðamannadeildin
Tórshavn
Tlf. 14550 - 17058 Tlf. 57566 - 56006

**Einans
1.000,-
fyrir hvønn**